

Viden om Norden

Nr. 3-2021 - 4. marts

Udarbejdet og udgivet af Foreningen Norden, Hadsund afdelingen, der dækker hele Mariagerfjordområdet.

<http://hadsund.foreningen-norden.dk/>

Nordisk gæstebud

Generalsekretær **Peter Jon Larsen**, Foreningen Norden, skrev 24. februar følgende til foreningens tillidsfolk:

Nu er vi i gang med at planlægge Nordisk Gæstebud, som vil blive præsenteret sådan her:

Norden spiser sammen

På Nordens Dag 23. marts holder vi Nordisk Gæstebud.

I 2021 samles tusinder af familier over hele Norden for at spise de samme nordiske retter. Foreningerne NORDEN har samlet en række nordiske retter, som familierne kan lave til aftensmad med forretter, hovedretter og desserter for enhver smag.

Opskrifterne lægges på hjemmesiden, og 10. marts lægges en video på YouTube, hvor en af Danmarks fineste kokke **Kenneth Ellegaard** fra **Restaurant 56 Grader** fortæller om retterne og viser, hvordan de kan laves. Et link lægges på foreningens hjemmeside.

Der vil blive præsenteret 8 retter – en fra hvert nordisk land: Danmark, Finland, Færøerne, Grønland, Island, Norge, Sverige og Åland. Man får så 7 retter at vælge imellem, da man selvfølgelig ikke må vælge sit eget lands ret.

Velbekomme.

Opskrifterne findes her:

<http://foreningen-norden.dk/wp-content/uploads/2021/02/Nordisk-gaestebud-opskrifter.pdf>

Nordisk gæstebud må desværre i år blive *spis sammen - hver for sig* - i hver vores familieboble.

Gunner Buck

(se mere om nordisk mad side 2)

Brødrene Price i Norge, Sverige og Finland

Har du / I lyst til at prøve flere eller andre nordiske retter, end dem, der er henvist til på side 1, så har "Brødrene Price" jo rejst rundt i både Norge, Sverige og Finland for at vise os på DR TV, hvordan man kan tilberede retter fra disse lande. Se mere under følgende links:

Brødrene Price i Norge - 10 opskrifter. Se:

<https://www.dr.dk/soeg?query=norske&filter=Madopskrifter>

Brødrene Price i Sverige - 36 opskrifter. Se:

<https://www.dr.dk/soeg?query=svenske&filter=Madopskrifter&sort=Relevance>

Brødrene Price i Finland - 10 opskrifter. Se:

<https://www.dr.dk/soeg?query=finske&filter=Madopskrifter>

Under de viste links ligger også opskrifter fra enkelte andre kokke - f.eks. Claus Meyer.

Skånske viser

Se og hør disse gamle skånske viser:

Skånsk Madavisa. Mel: Aspelöv & Lindelöv -

<https://www.youtube.com/watch?v=6xjI9pR8yGc>

Edvard Persson: Lite grann från ovan -

<https://www.youtube.com/watch?v=cdqhHJJwiWI>

Edvard Persson: Jag har bott vid en landsväg -

https://www.youtube.com/watch?v=z_bSNDZ5omA

Edvard Persson: Ja' ä' en liten påg från Skåne -

<https://www.youtube.com/watch?v=3mdSsPwncTo>

Edvard Persson: Kalle på spången -

<https://www.youtube.com/watch?v=uILkEZ2SGCs>

Edvard Persson: Vi klarar oss nog ändå -

https://www.youtube.com/watch?v=25_E3Gn8--o

Tekster til nogle af disse viser findes her:

[https://skanskakoren.se/onewebmedia/Sk%^{c3}%^{a5}nevisor.pdf](https://skanskakoren.se/onewebmedia/Sk%c3%a5nevisor.pdf)

Nordens historie

10 versioner der dækker de 600 år - 1397-1997

TV-stationer i de nordiske lande arbejdede i slutningen af 1990erne sammen om 10 versioner af Nordens historie 1397-1997.

Det skete med støtte fra Nordisk Ministerråd og Nordisk Kulturfond.

De 10 versioner ligger på DR Bonanza. Linkene i det følgende fører til den nævnte version.

Kalmarunionen

DR skriver: Danmarks bidrag, der omhandler historien om, hvordan det lykkedes Margrethe I med stort politisk talent at samle Norden i 1397, og hvorfor Kalmarunionen alligevel ikke holdt.

Versionen varer knap 27 minutter. Sendt 24.08.1997.

<https://www.dr.dk/bonanza/serie/415/nordens-historie/28779/nordens-historie-0110-kalmarunionen>

Magtkampen i Norden

DR skriver: Denne gang Norges bidrag. Historien om hvordan arvefjenderne Danmark og Sverige bekrigede hinanden i flere hundrede år, og hvordan Sverige blev en af Europas stormagter.

Versionen varer knap 29 minutter. Sendt 31.08.1997.

<https://www.dr.dk/bonanza/serie/415/nordens-historie/28761/nordens-historie-0210-magtkampen-i-norden>

To stater bliver til fem nationer

DR skriver: I serien om Nordens historie sender vi denne gang Sveriges bidrag, der omhandler tiden frem til 1918.

Versionen varer knap 29 minutter. Sendt 07.09.1997.

<https://www.dr.dk/bonanza/serie/415/nordens-historie/28762/nordens-historie-0310-to-stater-blir-til-fem-nationer>

Fra kongemagt til folkestyre

DR skriver: De nordiske lande udviklede sig til stabile demokratier, hvor autoritære ideologier ikke fik nogen gennemslagskraft. Folkelige bevægelser blev det politiske demokratis basis - ikke dets modstandere.

Versionen varer knap 29 minutter. Sendt 14.09.1997.

<https://www.dr.dk/bonanza/serie/415/nordens-historie/28760/nordens-historie-0410-fra-kongemagt-til-folkestyre>

(fortscettes side 4)

(fortsat fra side 3)

Maktens utkanter

DR skriver: I europæisk perspektiv er Norden periferi. I Norden er Grønland, Island og Færøerne periferi. Regionalt er Lolland periferi i Danmark. Det er et særtræk ved den nordiske kultur at udkanten selvstændiggjorde sig i forhold til centrum.

Versionen varer godt 28 minutter. Sendt 21.09.1997.

<https://www.dr.dk/bonanza/serie/415/nordens-historie/28782/nordens-historie-0510-maktens-utkanter>

Vandveje, handelsveje, magtveje

DR skriver: Den finske 1700-talshistorie viser, hvordan søvejene blev anvendt af handelsskibene til gavn for landet, og af fremmede orlogsskibe til at sprede død og ødelæggelse.

Versionen varer godt 27 minutter. Sendt 28.09.1997.

<https://www.dr.dk/bonanza/serie/415/nordens-historie/28783/nordens-historie-0610-vandveje-handelsveje-magtveje>

Religion

DR skriver: Historien om, hvorfor Nordens sidste katolske biskop blev henrettet, og om kirkens og troens rolle fra vikingetidens hedenskab til vore dages lutherske protestantisme.

Versionen varer knap 29 minutter. Sendt 05.10.1997.

<https://www.dr.dk/bonanza/serie/415/nordens-historie/35853/nordens-historie-0710-religion>

Kundskab er magt

DR skriver: Kundskab er Magt. - Uvidenhed er Trældom. Oplysning af folket har siden Reformationen i 1536 været et spørgsmål om menneskesynet hos dem, der sad på magten.

Versionen varer knap 29 minutter. Sendt 12.10.1997.

<https://www.dr.dk/bonanza/serie/415/nordens-historie/28786/nordens-historie-0810-kundskab-er-magt>

Et barn er et barn

DR skriver: Fire moderne nordiske børn omplantes til hver sit århundrede i deres lokalområde. Vi ser vilkårene for en dansk dreng i København i slutningen af 1800-tallet, en norsk dreng ved Jernværket i Näss i 1700-tallet, en finsk pige i det fattige Österbotten i 1600-tallet, og en svensk adelig pige i 1500-tallet.

Versionen varer knap 29 minutter. Sendt 19.10.1997.

<https://www.dr.dk/bonanza/serie/415/nordens-historie/28788/nordens-historie-0910-et-barn-er-et-barn>

Samtid og fremtid

DR skriver: Historien om, hvordan det nordiske samarbejde for alvor fik vind i sejlene under den økonomiske verdenskrise i 30'erne, og om hvordan dette samarbejde har udviklet sig siden.

Versionen varer knap 29 minutter. Sendt 26.10.1997.

<https://www.dr.dk/bonanza/serie/415/nordens-historie/56260/nordens-historie-1010-samtid-og-fremtid>

Den sidste slæderejse

Den sidste slæderejse består af 8 versioner TV fra 1993. Hver version varer knap en halv time.

DR skriver om 1. afsnit:

Den legendariske leder af Slædepatruljen Sirius "Gulli" gør klar til sin sidste rejse.

I det første af DR-Derudes programmer fra den lange slæderejse til verdens nordligste punkt følger vi forberedelserne i minus 30 grader og buldrende polarmørke i Nordøstgrønland.

Den 62-årige orlogskaptajn, Mogens "Gulli" Guldbrandsen, i mange år chef for Siriuspatruljen, gør sig klar til sin sidste slædetur i et af verdens barske og mest øde områder.

Det sker sammen med slædekusken "Tavse", to TV-folk fra DR-Derude og 22 slædehunde.

De skal køre den sidste slæderejse for at berette om de spændende, men ukendte historier fra det isolerede og storslåede Nordøstgrønland.

<https://www.dr.dk/bonanza/serie/548/den-sidste-slaederejse/68366/den-sidste-slaederejse-18>

Dette link fører til 1. afsnit, men alle 8 afsnit ligger lige under det store billede, der kommer frem efter tryk på linket.

Finnebørn

En radiomontage fra DR

DR skriver: Om at lede efter sin anden familie, sit andet sprog og sit andet land.

Radiomontagen handler om nogle af de 4.000 finske børn, som kom til Danmark omkring 1940. 400 af dem fik lov til at blive i Danmark. De blev adopterede af danske familier og fik en tilværelse som danskere.

I alt 70.000 finske børn blev evakuerede fra Finland for at undgå sult og de russiske bombardementer under Vinterkrigen. Det er den største evakuering af børn, som kendes.

Tid: 59,11 minutter. Sendt 17.08.1996

<https://www.dr.dk/bonanza/serie/302/montage/58223/montage-finneboern>